

Pécsi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Dr. Ázsoth Szilvia

A kapcsolati erőszak büntetőjogi szabályozásának gyakorlati érvényesülése – empirikus tapasztalatok egy országos bírósági iratvizsgálat és látencia kutatás alapján

Doktori (PhD) értekezés tézisei

Témavezető:

Prof. Dr. habil. Nagy Zoltán András PhD

címzetes egyetemi tanár

**Pécs
2026**

Tartalomjegyzék

1. A kutatás témája és a témaválasztás indokolása.....	3
2. Az értekezés szerkezete	5
3. A kutatás módszertana.....	6
3.1. Bírósági iratvizsgálat.....	6
3.2. Látencia vizsgálat (országos)	7
4. Kutatás és az értekezés tudományos eredményeinek összefoglalása	7
5. Summary.....	11
6. A témaköréből készült lefontosabb publikációk jegyzéke	15

1. A kutatás témája és a témaválasztás indokolása

A család, mint a társadalom legkisebb és legszorosabb egysége alapvetően biztonságot, érzelmi és anyagi háttérrel biztosít a partnerek számára, elősegítve egymás támogatását, valamint a gyermekek szocializációját. Megítélésem szerint ez az ideális kép azonban megtörik, amennyiben a családtagok között olyan feszültségek alakulnak ki, amelyek erőszakba torkollnak. A családon belüli erőszak nem egy új keletű deviancia, hanem a történelem során folyamatosan jelen lévő jelenség, amely koronként és kultúránként - jellemzően nyugatról keletre haladva - eltérő módon jelentkezik, ezzel összefüggésben erkölcsi-, jogi következményei is eltérnek. A XIX. század társadalmi folyamatai – különösen a nők munkába állása, valamint a jogaikért folytatott mozgalmak (például a szüffrazsett mozgalom és a választójogért folytatott küzdelem) – már előrevetítették azt az igényt, hogy a családon belüli viszonyokban megjelenő egyenlőtlenségek és bántalmazások is láthatóvá váljanak. A XX. században a kriminológiai kutatások fejlődése, valamint a gyermekvédelem előtérbe kerülése tovább erősítette e jelenség tudományos és társadalmi feldolgozásának szükségességét.

A területet kutató tudományos megállapításokból bizonyosan következtethetünk arra, hogy rendkívül nagyfokú látenciával állunk szembe, mind hatóság által ismertté vált cselekmények számában, mind azok a magatartások esetében, melyek napvilágra sem kerülnek, nincsenek sem közvetlen tanúi, sem hallomás tanúi sem. A családon belüli erőszakra vonatkozó definíciók ugyanakkor nem egységesek. A jelenség több tudományterület metszéspontjában helyezkedik el: a büntetőjogtudomány feladata a tiltott magatartások meghatározása, míg a kriminológia az okok feltárásában és a látencia vizsgálatában nyújt segítséget. A segédtudományok közül a pszichológia és a szociológia megállapításai szintén elengedhetetlenek a jelenség mélyebb megértéséhez.

Sajátossága, hogy nem elszigetelt cselekményként jelenik meg, hanem egy fokozatosan eszkalálódó konfliktusfolyamat részeként, amelyben a verbális, pszichikai és fizikai erőszak különböző formái egymást követve, egymásra épülve valósulnak meg. A társadalmi felfogás az erőszakot jellemzően fizikai bántalmazásként azonosítja, ugyanakkor megítélésem szerint a családon belüli erőszak ennél lényegesen szélesebb spektrumot ölel fel. A verbális megaláztatás, a pszichikai kontroll, a gazdasági függőség kialakítása és kihasználása, a szexuális kényszerítés vagy akár a másik fél életének folyamatos ellenőrzése mind olyan magatartások, amelyek gyakran a „négy fal között” maradnak, és sok esetben még a sértett sem azonosítja azokat

erőszakként. A fizikai bántalmazás sok esetben csupán a „jéghegy csúcsa”, amely mögött egy komplex, egymást erősítő magatartásláncolat húzódik meg.

A jelenség nem korlátozódik kizárólag a partnerkapcsolatokra, hanem megjelenhet gyermekek, illetve idősebb családtagok sérelmére is. A családi konfliktusok elmérgesedése gyakran vezet párkapcsolatok felbomlásához, váláshoz, amely ritkán zajlik békésen. A gyermekelhelyezés, a vagyoni kérdések és az új élethelyzet kialakítása mind olyan tényezők, amelyek további konfliktusokat generálhatnak, és akár zaklató, kényszerítő vagy erőszakos magatartásokhoz vezethetnek.

A kapcsolati erőszak, mint büntetőjogi tényállás megjelenése a magyar büntetőjogban világos normatív válasz a családon belüli, intim kapcsolati térben megvalósuló, tartós és ismétlődő bántalmazási mintázatok sajátosságaira. A Btk. 212/A. § kodifikációja azt a dogmatikai felismerést tükrözi, hogy az ilyen cselekmények társadalomra veszélyessége nem merül ki az egyes rész-cselekmények által okozott, elkülönült jogsértésekben, hanem a kapcsolati függőségen alapuló, strukturálisan aszimmetrikus viszonyban megvalósuló erőszak önálló büntetőjogi relevanciával bír. Véleményem szerint a tényállás ratio legis-e éppen abban ragadható meg, hogy a jogalkotó a tartós bántalmazási viszonyt, mint önállóan értékelendő társadalmi jelenséget emeli a büntetőjog tárgyává.

A kutatás témaválasztását indokolja továbbá, hogy a kapcsolati erőszak jelensége a társadalom minden rétegében jelen van, nem korlátozódik egyetlen társadalmi csoportra sem. A média beszámolóit és a nyilvánosság növekedése ugyan hozzájárultak a jelenség láthatóbbá válásához, azonban álláspontom szerint a látencia továbbra is jelentős.

Az értekezés célja a kapcsolati erőszak büntetőjogi megjelenésének komplex vizsgálata, amely egyrészt a releváns tényállások dogmatikai elemzésére, másrészt a joggyakorlat empirikus feltárására épül. Törekedtem arra, hogy a kapcsolati erőszak jelenségét komplex módon vizsgáljam: egyrészt a büntetőjogi tényállások dogmatikai elemzésén, másrészt a hazai joggyakorlat empirikus feltárásán, valamint egyes külföldi modellek bemutatásán keresztül, amelyek a hazai jogalkotás számára is iránymutatással szolgálhatnak.

Kutatásom alapfeltevése, hogy a kapcsolati erőszak elleni büntetőjogi fellépés hatékonysága nem kizárólag a jogszabályi környezet függvénye, hanem jelentős mértékben meghatározza a jogalkalmazás következetessége, valamint a preventív eszközök tényleges érvényesülése.

2. Az értekezés szerkezete

Az értekezés a kapcsolati erőszak jelenségének komplex, több szinten történő vizsgálatára épül, amely az elméleti megalapozástól a normatív környezet elemzésén át az empirikus kutatási eredmények bemutatásáig terjed.

A dolgozat első része rögzíti a kutatás tárgyát, indokoltságát és célkitűzéseit, valamint ismerteti az alkalmazott módszertant. E körben külön hangsúlyt kap a bírósági ítéletek strukturált tartalomelemzésén alapuló vizsgálat, valamint a látencia feltárására irányuló empirikus kutatás. A második rész a konfliktuselméleti kereteket mutatja be, amely a kapcsolati erőszak értelmezésének elengedhetetlen alapja. A fejezet rámutat arra, hogy az erőszakos magatartások jellemzően nem izolált jelenségek, hanem egy fokozatosan eszkalálódó konfliktusfolyamat végpontjaként jelennek meg.

A harmadik rész a magyar büntetőjog rendszerében elemzi a kapcsolati erőszakkal összefüggő releváns bűncselekményeket. A fejezet a különböző tényállások egymásra épülését hangsúlyozva mutatja be, hogy a családon belüli erőszak miként jelenik meg több, egymással összefüggő büntetőjogi minősítés keretében.

A negyedik és ötödik rész a nemzetközi és európai dimenziót tárja fel: egyrészt a kapcsolati erőszak rendőrségi kezelésének európai modelljeit, másrészt a nemzetközi jogfejlődést és az uniós szabályozási törekvéseket, különös tekintettel a legújabb irányelvi megoldásokra.

Az értekezés központi részét a hatodik és hetedik fejezet képezi, amelyek az empirikus kutatás eredményeit tartalmazzák. A bírósági ítéletek vizsgálata során feltárásra kerülnek a kapcsolati erőszak gyakorlati megjelenési formái, a büntetés kiszabási gyakorlat sajátosságai, valamint a távoltartási intézkedések tényleges hatékonysága. A látenciavizsgálat eredményei ezzel párhuzamosan rávilágítanak azokra az esetekre is, amelyek a hivatalos igazságszolgáltatási rendszeren kívül maradnak, ezáltal kiegészítve a bírósági gyakorlatból kirajzolódó képet.

Az értekezés szerkezete tehát egy felépített ívet követ: az elméleti és normatív alapoktól az empirikus bizonyítékokig haladva törekszik a kapcsolati erőszak büntetőjogi szabályozásának és gyakorlati érvényesülésének átfogó értékelésére. A különböző módszerek együttes alkalmazása révén a dolgozat nemcsak leíró jellegű elemzést nyújt, hanem lehetőséget teremt a jogalkalmazási gyakorlat kritikai vizsgálatára és a továbbfejlesztés irányainak kijelölésére is.

3. A kutatás módszertana

Az értekezés elkészítése során többféle forrást és módszertani megközelítést alkalmaztam, amelyek egymást kiegészítve biztosítják a kutatás komplexitását és megalapozottságát. A disszertáció egyrészt primer forrásokra, másrészt szekunder adatgyűjtésre épül.

A primer források körében a hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozására került sor, amely magában foglalja a büntetőjog-tudomány meghatározó monográfiáit, tankönyveit és tanulmányait, továbbá a kapcsolati erőszak kriminológiai, szociológiai és pszichológiai megközelítéseit bemutató tudományos munkákat. A jogi elemzés alapját a hatályos jogszabályok – különösen a 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről rendelkezései – képezik, kiegészítve a releváns alkotmánybírói és kúriai döntésekkel, valamint az európai és nemzetközi dokumentumokkal.

A szekunder kutatás két pilléren nyugszik. Egyrészt sor került az Országos Bírósági Hivatal által közzétett anonim bírósági határozatok strukturált tartalomelemzésére, amely lehetővé tette a kapcsolati erőszak büntetőjogi megjelenésének, valamint a jogalkalmazási gyakorlat sajátosságainak empirikus vizsgálatát. Másrészt a kutatás kiegészült egy országos kérdőíves adatfelvétellel, amely a látencia feltárására irányult, és lehetőséget biztosított azon esetek elemzésére is, amelyek a büntető igazságszolgáltatás látókörén kívül esnek.

3.1. Bírósági iratvizsgálat

Az Országos Bírósági Hivatal által 2013. július 1. - 2026. február 20. közötti időszak vonatkozásában (12 teljes év) közzétett anonim bírósági ítéletek vizsgálatának eredményeit tárgyalom. Az elemzés alapját képező adatbázis erre az időintervallumra nézve **58** büntetőügyet (1622 oldal) tartalmazott; a keresést (utolsó frissítést) 2026. március 31. napján zártam le. Kapcsolati erőszak tárgykörében **131** anonim bírósági ítélet (58 db I. fokú, 57 db II. fokú, 5 db III. fokú és 11 db kúriai döntés) állt rendelkezésre, amelyekből strukturált tartalomelemzéssel került sor az adatok kigyűjtésére. Az ítéletek kiválasztása célzottan történt, keresésem kritériuma az volt, hogy az ügyek tényállása a kapcsolati erőszak dogmatikai sajátosságainak empirikus vizsgálatára alkalmas legyen, tehát valamilyen formában megjelenjen a döntésekben a Btk. 212/A. §-a.

3.2. Látencia vizsgálat (országos)

A kapcsolati erőszak gyakorlatának vizsgálatához elengedhetetlennek és indokoltnak tartottam egy országos lefedettségű empirikus kutatás lefolytatását annak érdekében, hogy valamennyire feltárhatóvá váljanak azok az esetek is, amelyek sem a büntető igazságszolgáltatás, sem a hivatalos statisztikai adatgyűjtés szintjén nem jelennek meg. E célból állítottam össze a „*Családon belüli erőszak – látenciavizsgálati kérdőív*” című, 20 kérdésből álló anonim kérdőívet (7. számú melléklet). Az elkészítés során több szempont figyelembe vételére is törekedtem, így különösen arra, hogy rövid idő alatt, hozzávetőleg 5–8 perc alatt kitölthető legyen, és a jogi szaknyelvtől eltérően közérthető megfogalmazásban szólítsa meg a válaszadókat.

Az adatfelvétel 2025. december 2. és 2026. március 22. között zajlott. Ezen időszak alatt mindösszesen **414** értékelhető, teljes mértékben kitöltött, minden kérdést megválaszoló személy eredményei érkeztek vissza. Az adatgyűjtés a névtelenség biztosítása mellett online kérdőíves formában valósult meg, tehát a hivatkozás birtokában bárki számára elérhető és kitölthető volt. A kitöltésszám növelése érdekében a felhívás megjelent a Facebook közösségi platformon, továbbá eljuttattam a témával foglalkozó szervezetekhez és több egyetemhez is azzal a kéréssel, hogy mérlegeljék a kérdőív tartalmát és belátásuk, valamint az önkéntesség mindenkori szem előtt tartásával támogassák a kutatásomat. A terjesztés során fontosnak tartottam, hogy a kérdőív a lehető legszélesebb körhöz eljusson, beleértve a kisebb településeken és falvakban élőket is, hiszen a látenciavizsgálat egyik tényezője a minél nagyobb számú merítés.

4. Kutatás és az értekezés tudományos eredményeinek összefoglalása

Az értekezésben arra vállalkoztam, hogy a kapcsolati erőszak kriminológiai, büntetőjogi, és büntetőeljárásjogi szabályozásának gyakorlati érvényesülését komplex módon vizsgáljam, egyaránt támaszkodva a dogmatikai elemzésekre és a dolgozat „gerincét” adó két empirikus kutatási eredményekre. A vizsgálat kiindulópontja az a felismerés volt, hogy a családon belüli erőszak nem elszigetelt cselekményként jelenik meg, hanem egy fokozatosan eszkalálódó konfliktusfolyamat részeként, amelyben a különböző jogellenes magatartások egymást követve, egymásra épülve valósulnak meg.

Ezen gondolatmenet mentén haladva a dolgozat első részében bemutattam a konfliktusok elméleti alapjait, figyelemmel arra is, hogy álláspontom szerint a kapcsolati erőszak vizsgálata nem érhető meg teljes mélységében a konfliktus fogalmának, típusainak és dinamikájának

áttekintése nélkül. Az eredmények azt igazolták, hogy az erőszakos magatartások kialakulása jellemzően több lépcsőben történik, és a korai szakaszokban (jelzés fázisában) még reális lehetőség mutatkozik a békés rendezésre. Ezzel összefüggésben a büntetőjogi beavatkozás szükségszerűen már a konfliktusfolyamat előrehaladott állapotában történik.

A büntetőjogi tényállások elemzése során arra a következtetésre jutottam, hogy a kapcsolati erőszak jelensége a Büntető Törvénykönyv rendszerében nem egyetlen tényállásban ragadható meg, hanem több, egymással összefüggő bűncselekmény együttes vizsgálatát igényli. Ennek megfelelően a dolgozat a különböző tényállások egymásra épülését hangsúlyozva mutatja be, hogy a családon belüli erőszak miként jelenik meg több, egymással összefüggő büntetőjogi minősítés keretében.

Megállapítható, hogy a jogalkotó helyesen ismerte fel a jelenség sajátosságait, amikor a kapcsolati erőszak önálló tényállását megalkotta. E szabályozás egyik legfontosabb érdeme, hogy nem pusztán egy-egy részcselekményre reagál, hanem a tartósan fennálló bántalmazási viszonyt, mint önálló társadalmi veszélyességgel bíró jelenséget emeli büntetőjogi védelem alá. Álláspontom szerint a törvényhozás azon törekvése, hogy lépésről lépésre kövesse a kriminogén folyamatot, és annak különböző stációiban megvalósuló magatartásokat szankcionálja, helyes irányt képvisel a hazai jogalkotás folyamatában.

A vizsgálat első szakaszában arra is vállalkoztam, hogy a jelenség kriminológiai és társadalmi hátterének feltárására és bemutatására is vállalkoztam. Ennek során láthatóvá vált, hogy nem új keletű problémával állunk szemben, hanem a történelemünkben folyamatosan jelen lévő jelenséggel, amelynek megítélése az idő előrehaladtával kétségtelenül jelentős fejlődésen ment keresztül. A nemzetközi dokumentumok áttekintése alapján látható, hogy a 20. század második felétől kezdett fokozott figyelem irányulni a családon belüli erőszak problémájára, amely a későbbi egyezményekben és ajánlásokban tovább erősödött, és az Európa Tanács Isztambuli Egyezményében teljesedett ki, aminek hazai ratifikációja még várat magára.

A nemzetközi és európai kitekintés alapján megállapítható, hogy a kapcsolati erőszak elleni fellépés egyre inkább komplex, több szinten megvalósuló szabályozást igényel. A bemutatott külföldi modellek vizsgálata alapján több olyan megoldás is található, amelyek – megfelelő adaptáció mellett – a hazai jogrendszer számára is hasznosak lehetnek. Ilyenek lehetnek különösen az integrált intézményi modellek, valamint az elektronikus ellenőrzési rendszerek alkalmazása, amelyek a sértettek védelmét és a preventív eszközök hatékonyságát erősíthetik.

Éppen ezen okokból is különösen fontosnak tartom az európai megoldások folyamatos nyomon követését és azok beépítési lehetőségeinek vizsgálatát.

Az értekezés első empirikus kutatási részében az Országos Bírósági Hivatal által 2013. július 1. - 2026. február 20. közötti időszak vonatkozásában (12 teljes év) közzétett anonim bírósági ítéleteket vizsgáltam a kapcsolati erőszak tárgykörében. A bírósági iratvizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy a bántalmazás jellemzően ismétlődő jelleggel, gyakran más bűncselekményekkel halmazatban valósul meg, és azt is, hogy a cselekmények súlyossága idővel fokozódik. Kiemelendő továbbá, hogy az alkoholfogyasztás és a tudatmódosító szerek jelenléte jelentős kockázati tényezőként jelenik meg az ügyek egy részében. Ez felveti annak kérdését, hogy a törvényi szabályozás további pontosítása indokolt lehet-e.

A büntetékiszabási gyakorlat vizsgálata során megállapítható volt, hogy a bíróságok következetesen értékelik az egyes enyhítő és súlyosító körülményeket. Az enyhítő körülmények közül kiemelendő az „időmúlás” értékelése. Álláspontom szerint e körülmény ilyen mértékű figyelembevétele kritikai megközelítést igényel, ugyanis az időmúlás önmagában nem változtat a már elkövetett cselekmény társadalomra veszélyességén, és nem áll közvetlen összefüggésben az elkövető személyével vagy bűnösségével sem. Ebből következően az időmúlás enyhítő körülményként történő értékelése – különösen ilyen gyakoriság mellett – kérdéseket vet fel a bírósági gyakorlat szempontjából, mivel az kizárólag a hatóságokhoz kötődik, tehát az elkövetőtől teljes mértékben független tényező.

A távoltartási intézkedések vizsgálata rámutatott arra, hogy e preventív eszköz szerepe kiemelkedő, ugyanakkor hatékonysága nem minden esetben biztosított. A vizsgált ügyek között több olyan eset is előfordult, amelyben a távoltartás ellenére ismételt, sőt súlyosabb erőszakos cselekmény valósult meg. Ez arra utal, hogy a jogintézmény tényleges preventív funkciójának érvényesülése további vizsgálatot és esetleges jogalkotói, illetve jogalkalmazási beavatkozást igényel.

A gyermekbántalmazás empirikus vizsgálata alapján megállapítható, hogy a kapcsolati erőszak és a kiskorú veszélyeztetése közötti elhatárolás a bírói gyakorlat számára is egy érzékeny és nem minden esetben következetesen kezelt terület. A vizsgálati pont legfontosabb tanulsága, hogy a gyermekbántalmazás büntetőjogi megítélésében nem az jelenti a legnagyobb problémát, hogy a bíróságok teljesen figyelmen kívül hagynák a gyermek(ek) helyzetét, hanem inkább az, hogy ezt sokszor más tényállás keretében értékelik. A jogalkalmazás gyakran a kiskorú veszélyeztetése felé mozdul el még olyan esetekben is, amikor a gyermek sérelmére rendszeres,

megalázó és erőszakos magatartás valósul meg, holott a törvényes minősítés a kapcsolati erőszak megállapítását is indokoltá teszi.

A második empirikus vizsgálat a hazai szakirodalom által is régóta hangsúlyozott látencia vizsgálata volt, annak érdekében, hogy valamennyire feltárhatóvá váljanak azok az esetek is, amelyek sem a büntető igazságszolgáltatás, sem a hivatalos statisztikai adatgyűjtés szintjén nem jelennek meg. Az adatgyűjtés 2025. december 2. és 2026. március 22. között zajlott és célja nem csupán a rejtve maradó esetek érzékelhetőbbé tétele volt, hanem annak feltárása is, hogy a látencia mögött milyen tapasztalati, intézményi és bizalmi tényezők húzódnak meg.

A eredmények egyértelműen alátámasztották, hogy a kapcsolati erőszak jelentős része rejtve marad a hatóságok előtt. A válaszadók körében kimutatható volt a lelki és fizikai bántalmazás széles körű előfordulása, valamint az a tendencia, hogy a sértettek gyakran nem fordulnak hatósághoz. Ennek hátterében a félelem, a szégyenérzet, valamint a bántalmazóval fennálló érzelmi vagy gazdasági függőség állhat.

Megállapítottam, hogy a gyermekek jelenléte tovább növeli a kapcsolati erőszak társadalomra veszélyességének szintjét, mivel a bántalmazás nemcsak a bűncselekményt elszenvető családtagokat, hanem a velük együtt élő kiskorúakat is érintheti. A hatósági segítség igénybevételére vonatkozó eredmények a látencia kérdését különösen erőteljesen alátámasztják. A válaszadók jelentős része a bántalmazás ellenére sem fordult a hatóságokhoz, és a távoltartás iránti kérelem előterjesztése rendkívül alacsony számban jelent meg. Ez arra utal, hogy a rendelkezésre álló jogi eszközök ellenére a segítségkérésnek továbbra is akadályai vannak, amelyek mögött félelem, kiszolgáltatottság, bizalomhiány, illetve a lehetőségek ismeretének hiánya húzódhat meg. Hasonlóan fontos megállapítás, hogy a bántalmazott személyek jelentős része nem osztja meg tapasztalatait senkivel, ami ismét a látencia fennmaradását erősíti, és rámutat arra, hogy a bántalmazás sok esetben az informális kapcsolati hálóban marad, anélkül, hogy intézményi szintű beavatkozáshoz vezetne. A kérdőív eredményei ezért nemcsak a látencia magas arányát igazolják, hanem arra is rámutatnak, hogy a prevenció, a korai felismerés, a társadalmi érzékenyítés, az intézményi jelzőrendszer megerősítése és a segítséghez való hozzáférés javítása továbbra is sürgető feladat.

Összességében megállapítható, hogy a kapcsolati erőszak elleni büntetőjogi fellépés szükséges és indokolt, ugyanakkor önmagában nem tekinthető elégségesnek. A hatékonyság nem kizárólag a jogszabályi kereteken múlik, hanem jelentős mértékben függ a jogalkalmazás

következetességétől, a preventív eszközök tényleges működésétől, valamint attól is, hogy a társadalom mennyiben képes felismerni és kezelni a jelenséget.

Meggyőződésem, hogy a kapcsolati erőszak olyan jelenség, amely megfelelő jogi és társadalmi eszközökkel csökkenthető, és bizonyos mértékig megelőzhető. Ennek érdekében azonban elengedhetetlen a jogalkotás, a jogalkalmazás és a társadalmi szemlélet együttes fejlődése.

A dolgozat reményeim szerint hozzájárul a kapcsolati erőszak büntetőjogi kezelésének mélyebb megértéséhez, és alapot teremt a jogalkalmazás és a jogalkotás további fejlesztésére irányuló szakmai diskurzus számára.

5. Summary

In this dissertation, I undertook to examine, in a comprehensive manner, the practical implementation of the criminological, substantive criminal law, and criminal procedural regulation of intimate partner violence. My analysis was based both on doctrinal considerations and on the findings of two empirical studies that form the backbone of the thesis. The starting point of the research was the recognition that domestic violence does not manifest as an isolated act, but rather as part of a gradually escalating conflict process in which various unlawful behaviours occur sequentially and build upon one another.

Following this line of reasoning, the first part of the dissertation presents the theoretical foundations of conflict, taking into account my position that intimate partner violence cannot be fully understood without examining the concept, types, and dynamics of conflict. The findings confirm that violent behaviour typically develops in stages, and that in the early phases (the so-called signalling phase), there is still a realistic possibility for peaceful resolution. In this context, criminal law intervention necessarily occurs at a more advanced stage of the conflict process.

Through the analysis of criminal law provisions, I concluded that the phenomenon of intimate partner violence cannot be captured within a single statutory offence in the Hungarian Criminal Code, but rather requires the joint examination of several interrelated criminal offences. Accordingly, the dissertation emphasises the cumulative and interconnected nature of these

legal provisions, demonstrating how domestic violence appears through multiple, interrelated criminal law classifications.

It can be established that the legislator correctly identified the specific characteristics of the phenomenon when introducing a separate statutory offence for intimate partner violence. One of the key merits of this regulation is that it does not merely respond to individual acts, but elevates the enduring abusive relationship itself—characterised by continuous victimisation—to the level of a phenomenon requiring criminal law protection due to its independent social harmfulness. In my view, the legislative intention to follow the criminogenic process step by step and to sanction behaviours occurring at its different stages represents a sound direction in the development of Hungarian criminal law.

In the initial phase of the research, I also aimed to explore the criminological and social background of the phenomenon. This revealed that we are not dealing with a newly emerging issue, but rather with a phenomenon that has been present throughout history, although its perception has undergone significant development over time. A review of international documents shows that increased attention began to be paid to domestic violence from the second half of the 20th century onwards, a trend that continued in later conventions and recommendations, culminating in the Council of Europe's Istanbul Convention, the domestic ratification of which is still pending.

From the international and European perspective, it can be concluded that addressing intimate partner violence increasingly requires a complex, multi-level regulatory approach. The analysis of foreign models reveals several solutions that—subject to appropriate adaptation—could be beneficial for the Hungarian legal system. These include, in particular, integrated institutional models and the use of electronic monitoring systems, both of which may enhance victim protection and improve the effectiveness of preventive measures. For these reasons, I consider it especially important to continuously monitor European developments and to examine the possibilities for their incorporation into domestic law.

The first empirical part of the dissertation involved the analysis of anonymised court decisions published by the National Office for the Judiciary, covering the period between 1 July 2013 and 20 February 2026 (a total of twelve full years). Based on this analysis, it can be concluded that abusive behaviour typically occurs repeatedly, often in conjunction with other criminal offences, and that the severity of such acts tends to escalate over time. It is also noteworthy that alcohol consumption and the use of psychoactive substances appear as significant risk factors

in a number of cases. This raises the question of whether further refinement of the legal framework may be justified.

An examination of sentencing practices revealed that courts generally assess mitigating and aggravating factors consistently. Among mitigating factors, particular attention is given to the passage of time. In my view, however, the extent to which this factor is considered calls for critical reflection, as the mere passage of time does not alter the social harmfulness of the offence already committed, nor is it directly related to the offender's personality or culpability. Consequently, the frequent use of this factor as a mitigating circumstance raises concerns from the perspective of judicial practice, as it is a circumstance attributable solely to institutional delay and entirely independent of the offender.

The analysis of restraining measures demonstrated that, although they represent an important preventive tool, their effectiveness is not always ensured. In several cases examined, repeated or even more serious acts of violence occurred despite the existence of restraining orders. This suggests that the actual preventive function of this legal instrument requires further examination and possibly legislative or judicial refinement.

The empirical analysis of child abuse revealed that the distinction between intimate partner violence and the endangerment of minors remains a sensitive and not always consistently addressed issue in judicial practice. The most important conclusion is not that courts completely disregard the situation of children, but rather that they often assess it within the framework of a different statutory offence. In many cases, judicial practice tends to shift towards the offence of child endangerment even where systematic, degrading, and violent conduct against the child is present, although the legal classification of intimate partner violence would also be justified.

The second empirical study focused on examining latency, a phenomenon long emphasised in Hungarian scholarship, in order to gain insight into cases that do not appear in the criminal justice system or in official statistics. Data collection took place between 2 December 2025 and 22 March 2026, with the aim not only of making hidden cases more visible, but also of identifying the experiential, institutional, and trust-related factors underlying latency.

The results clearly confirm that a significant proportion of intimate partner violence remains hidden from authorities. Among respondents, both psychological and physical abuse were found to be widespread, and there was a clear tendency for victims not to seek help from authorities. This can be explained by fear, feelings of shame, and emotional or economic dependence on the abuser.

I found that the presence of children further increases the social harmfulness of intimate partner violence, as abuse affects not only the direct victims but also the minors living in the same household. The findings regarding the use of official support services strongly reinforce the issue of latency: a significant proportion of respondents did not turn to authorities despite experiencing abuse, and applications for restraining orders were extremely rare. This indicates that, despite the availability of legal instruments, barriers to seeking help persist, rooted in fear, vulnerability, lack of trust, and insufficient awareness of available options. It is also significant that many victims do not share their experiences with anyone, further reinforcing the persistence of latency and highlighting that abuse often remains within informal relational networks without leading to institutional intervention. The results of the survey therefore not only confirm the high level of latency but also underline the urgent need for prevention, early detection, social awareness-raising, strengthening of institutional reporting systems, and improved access to support services.

Overall, it can be concluded that criminal law intervention against intimate partner violence is necessary and justified, but not sufficient in itself. Effectiveness depends not only on the legal framework, but also on the consistency of its application, the actual functioning of preventive measures, and the extent to which society is able to recognise and address the phenomenon.

I am convinced that intimate partner violence is a phenomenon that can be reduced—and to some extent prevented—through appropriate legal and social measures. However, this requires the coordinated development of legislation, law enforcement, and societal attitudes.

It is my hope that this dissertation contributes to a deeper understanding of the criminal law treatment of intimate partner violence and provides a basis for further professional discourse aimed at improving both legal practice and legislation.

6. A témaköréből készült lefontosabb publikációk jegyzéke

ÁZSOTH Szilvia: A kibererőszak, a nők elleni és a kapcsolati erőszak elleni küzdelem az új Eu irányelv tükrében In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.): Rendészeti kutatások és innováció, Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport (2025) 481 p. pp. 167-176., 10 p.

ÁZSOTH Szilvia: A new weapon in combating violence against women and domestic violence, In: POLICE STUDIES: THE PERIODICAL OF THE POLICE SCIENTIFIC COUNCIL 5: 3-4 pp. 9-20., 12 p. (2025)

ÁZSOTH Szilvia: A zaklatás büntetőjogi tényállásának történeti fejlődése, valamint a sértettek eszközei az elkövető eredményes felelősségre vonása érdekében. In: Bendes, Ákos László; Gáspár, Zsolt; Gáti, Balázs; Joó, Patrik Zsolt; Projics, Nárcisz; Ripszám, Dóra; Tóth, Dávid (szerk.) VI. Konferenciakötet: A pécsi jogász doktoranduszoknak szervezett konferencia előadásai, Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Doktori Iskola (2024) 183 p. pp. 7-14., 8 p.

ÁZSOTH Szilvia: Kapcsolati erőszak a hazai bírósági ítélkezési gyakorlatban. In: Gaál, Gyula; Hautzinger, Zoltán (szerk.) A rendészet tudománya és gyakorlata. Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport (2024) 434 p. pp. 325-331., 7 p.

ÁZSOTH Szilvia: Gondolatok a” speciális” családokban élő gyermekek védelméről. In: Ázsoth, Szilvia; Gál, István László; Ripszám, Dóra (szerk.) Tanulmányok Nagy Zoltán András habilitált egyetemi docens tiszteletére. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE-ÁJK) (2024) 151 p. pp. 7-12., 6 p.

ÁZSOTH Szilvia: A családon belüli erőszak büntetőjogi aspektusai. In: BÜNTETŐJOGI SZEMLE 12: 1 pp. 3-7., 5 p. (2023)

ÁZSOTH Szilvia: Konfliktusok kezelésének fontossága a kapcsolati erőszak megelőzésében. In: Bujtár, Zsolt; Szilovics, Csaba; Halász, Vendel; Gáspár, Zsolt; Szívós, Alexander Roland; Martin, Márton; Szuchy, Róbert; Kecskés, András; Breszkovics, Botond; Ázsoth, Szilvia; Ferencz, Barnabás; Kálmán, Martin (szerk.) Válság, gazdaság, technológia és jog: Konferenciakötet - válogatott tanulmányok Pécs, PTE ÁJK (2024) 259 p. pp. 113-124., 12 p.

ÁZSOTH Szilvia: Családon belüli erőszak a büntetőjogban és a közvetítői eljárásban. In: Bujtár, Zsolt; Gáspár, Zsolt; Breszkovics, Botond; Ázsoth, Szilvia; Szívós, Alexander Roland; Ferencz, Barnabás; Martin, Márton; Kálmán, Martin (szerk.) Válság, technológia és jog: Konferenciakötet - válogatott tanulmányok. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (PTE ÁJK) (2022) 107 p. pp. 13-26., 14 p.

ÁZSOTH Szilvia: Az Isztambuli Egyezmény megszületéséhez vezető út In: JURA, A Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának tudományos lapja, Pécs. 2026.

ÁZSOTH Szilvia: Jogerős távoltartási végzés hatálya alatti elkövetések empirikus vizsgálata a kapcsolati erőszak tárgykörében vizsgált ítéletek alapján. Ügyészek Lapja 2026. évi 2. szám.

ÁZSOTH Szilvia: Die Rolle des Alkoholkonsums und psychoaktiver Substanzen in den untersuchten Fällen häuslicher Gewalt. In: In: Bendes, Ákos László; Gáspár, Zsolt; Gáti, Balázs; Joó, Patrik Zsolt; Projics, Nárcisz; Ripszám, Dóra; Tóth, Dávid (szerk.) VI. Konferenciakötet: A pécsi jogász doktoranduszoknak szervezett konferencia előadásai, Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Doktori Iskola (2026)